

Egyetemi katedráért sem hagyná el kedves faluját

PALÁGYI EDIT

Tóth József olyan ember, aki nem szereti a félmegoldásokat. Konfliktusban volt része elég, de a legtöbb háborúságból megerősödve került ki. Három diplomája, doktori címe dacára eszébe sem jutna, hogy elhagyja a szülőfaluját, mely polgármesterré választotta.

Néha ahhoz kell a legtöbb erő, hogy az ember a saját véleményét bírálja fölül. Ezt is megtapasztalta Tóth József, Tiszanána polgármestere, aki előbb a szocialista nagyüzemből, majd a téleszt „megalkotó” politikai rendszerből ábrándult ki. Hiába volt az édesapja három évtizedig a helyi téész elnöke, a fiának volt bátorsága szembenézni azzal, hogy ez a szervezet bizony nem jól működik. A rendszerváltáshoz közeledve pedig felébredt benne a kíváncsiság, hogy megtudja, valójában mi is történt az elmúlt negyven évben. Nem volt rest utánanézni a Történelmi Igazságtétel Bizottság iratainak, s megdöbbenve ébredt rá, hogy intézményesen félrevezették az országot. Ezt megbocsáthatatlan bűnnek érzi...

Tóth József tösgyökeres tiszánainak vallja magát, ezért a hetvenes évek végén, miután diplomázott az agrártudományi egyetemen, nem is fordult meg más a fejében, mint hogy hazatérjen szülőfalujába. A helyi Petőfi téészben

gyorsan végigjárta a számlélétrát, s néhány év múlva már termelési elnökhelyettes volt. Ma sem állítja, hogy akkoriban mindent rosszul csináltak ott. A tiszánainai tejtermelő tehenészetben például négyszáz, Amerikából vásárolt, nagy értékű szarvasmarhát tartottak. A fiatal agrármérnök nagy buzgalommal látott munkához, még arra is volt gondolja, hogy a lucernát éjjel hordják be a mezőrőll, amikor nem károsodik az értékes része. A nyolcvanas években fénykorát élte a szövetkezet: az évtized elején még a megye sereghajtói közt tartották számon, az évtized végére már az elsők közé küzdötte fel magát. A rendszerváltás megrogyasztotta a szövetkezetet. Tóth József akkor abban reménykedett, hogy az átalakulással helyére kerül minden, és korszerűbb szervezet jöhet létre. Hamarosan csalódnia kellett, ugyanis kiderült, hogy csupán a „termelő” szócskát vették ki a téész nevéből, valójában minden maradt a régiben. Az agrármérnök, aki akkor már világlátott embernek számított, tudta, hogy nem sokra mennek a szocialista mezőgazdaság nagyüzemi formájával.

Amikor a tagok kiváltak a szövetkezetből, s kivitték a vagyonukat, elemi kötelességének érezte, hogy segítsen azokon, akik önállóan keresték a boldogulás útját. Úgy érezte, tiszteletben kell tartania az egyéni gazdák döntését.

Tóth József polgármester

KONCZ JÁNOS FELVÉTELE

A szövetkezet időközben csak az adósságot halmozta. A vezetők feladata lett volna, hogy megtalálják a kiutat, emlékszik vissza Tóth József, aki hamarosan úgy döntött, nem asszisztál tovább a szövetkezet tönkretételéhez. Ma is úgy gondolja, az lett volna a megoldás, ha vállalkozásba adják a gépeket, a tagok tulajdonába került termőföldet pedig ki-ki művelje maga vagy másokkal összefogva. Termelniük a gazdáknak kell, beszerezni és értékesíteni pedig a szövetkezetnek, vélte olyan szakemberként, aki hosszú évtizedek

alatt földközben tapasztalta meg a fenti megállapítás igazságát. Noha 1993-ban újra beválasztották a vezetőségbe, mégis búcsút mondott a nagyüzemnek. Hogy a mezőgazdaság valódi átalakulásához segédkezzen, 1994 elején elment falugazdásznak. Tiszanána, Tarnaszentmiklós és Pély magukra utalt gazdaságait támogatta tanácsaival. Közben maga sem szakadt el a földtől, testvéreivel közösen művelik kárpótlásból vásárolt, ötvenhektáros területüket. Eddig őstermelők voltak, most családi gazdaság létesítésén fáradoznak. Tóth József úgy gondolja, a nyugat-európai mintára létrehozott családi gazdaságoké a jövő.

Falugazdász hivatása csak azért nem volt hosszú életű, mert már az első évében polgármesterré választották szülőfalujában.

A hátrányos helyzetű dél-hevesi térség munkanélküliséggel és szociális problémákkal küzdő településén bőven talált tennivalót. Ám a béke itt sem köszöntött rá. Két év múlva politikai ellenfelei ügködése nyomán kettészakadt a tiszánainai képviselő-testület, s feloszlatta önmagát. Az időközi választásokon azonban újra mellette voksolt a falu, megerősödve került ki tehát a nézeteltérésekből, s újból nekirugaszkozhatott a munkának.

– Bármilyen rossz helyzetben is lehet egy község, ha az önkormányzat képviselő-tes-

tülete összefog a polgárokkal, biztosan találnak megoldást – mondja a Tisza-tavi település első embere. Tiszanánán a munkahelyteremtés a legfőbb tennivaló, szívós megoldáskereső munkába kezdtek. Néhány éve – több konkurens települést megelőzve – sikerült egy olasz befektetőt a helységbe csalogatni, akinél kétszázötven, szabásban-varrásban jártas nő dolgozik.

A Tisza-tónál megélhetési forrás lehet az idegenforgalom is, ehhez persze ki kellett váltani a földutakat, majd a vízhálózat bővítésébe és csatornázásba kezdtek. Volt olyan év, hogy 67 pályázatot adtak be az infrastruktúra fejlesztésére. Az elnyert pályázatok eredményeképp a falu költségvetését egyik évben négyszeresére, a másikban nyolcszorosára növelték. A közeli üdülőterületen, Dinnyesháton a Tisza-tó egyik legszebb szabad strandját és kikötőjét építették ki. Arról álmodnak, hogy a szőke folyónál igazi álompart várja a turistákat.

– Sokszor felröppent már a hír, hogy elmentek az egyetemre tanítani, itt hagyom a falut – meséli a polgármester. Tóth József azonban azt vallja, eltéphetetlen érzelmi szálak kötik szülőfalujához. Ha segíteni tud a sok gonddal, bajjal megvert település lakóin, akkor ott a helye Tiszanánán.